

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 13.06.24
Sayı: 218

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

13103

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat Işıkhani tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim. 13.06.2024

Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili

Bugün her branştan emeklilerimiz, önceki yıllarda emekli olan benzer statüdeki emeklilere göre çok daha düşük emekli maaşları almaktadır. Bu durum ciddi bir hak kaybına sebebiyet vermekte, çalışma barışına zarar vermekte, vatandaşlarımızın ülkeye olan aidiyet duygularını da örselemektedir. Hükümet, kök maaş uygulaması ile çalışanlarımıza ve de emeklilerimize adaletsiz bir çifte standardı dayatmaktadır. Çalışanlar açısından emekli olmak bir kâbus haline gelmiştir. Belli bir gelir düzeyine göre dizayn ettikleri hayatlarını emekli oldukları zaman bir anda değiştirmek zorunda kalmaktadırlar. Zira emekli maaşları nerdeyse çalışırken aldıkları maaşlarının yarısı hatta yüzde otuzu kadar bile değildir. 2008 yılında çıkarılan 5510 sayılı yasa ile emekli maaş bağlama oranları her sene bir önceki seneye göre düşürülmektedir. Bir başka ifadeyle ne kadar çok çalışıp prim ödenirse o nispette düşük emekli maaşına hak kazanılmaktadır.!

Yüksek prim ödeyenin daha fazla, düşük prim ödeyenlerin ise daha az emekli maaşı alacak denilmesine rağmen uygulama tam tersi bir hal almıştır. Ayrıca kamuda çalışan memurların emeklilik primlerinin, kendilerine ödenen maaş tutarından çok daha düşük ödenmesinin devlet ciddiyeti ile bağdaşan bir yanı bulunmamaktadır.

Hükümet, vatandaşına hele de çalışan memuruna resmî bir şekilde bu uygulamayı yapmaktadır. Mesela bugün, 35.000 TL. maaş alan bir kamu çalışanının emeklilik priminin yaklaşık 20-25 bin TL. arasında ödenmesinin izahı nedir?

Tüm sosyal güvenlik birimlerini birleştirdik denilmesine rağmen hala SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı ayrımı devam etmekte ve özellikle emekli olunduğunda bu durum resmen keşmekeşe dönüşmektedir. Mesela BAĞ-KUR (4/B sigortalıları), ülkemizde kendi adına ve hesabına çalışanların sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir sistem olmasına rağmen çeşitli nedenlerle prim borçlarını ödeyemeyen sigortalıların sigortalılık süreleri dondurulmakta ve bu durum, sigortalıların sosyal güvenlik haklarından yararlanmalarını engellemektedir. Bağ-Kur İhya işlemi, dondurulmuş sürelerin yeniden aktif hale getirilerek sigortalıların emeklilik, malullük ve ölüm aylığı gibi haklardan yararlanabilmelerine olanak tanımaktadır. Bu işlemler sigortalıların sosyal güvenlik haklarını yeniden kazanabilmeleri açısından büyük önem arz etmektedir. Bu süreçlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi, sigortalıların bilgilendirilmesi ve karşılaşılan sorunların çözüme kavuşturulması mağdur vatandaşlarımızın beklentisidir.

Bu gerekçelerle:

1. 15 Ekim 2008 itibariyle kamuda çalışmaya başlayan memurların 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun'a tabi olarak, bu tarihten öncesinde geçerli olan kanun ile daha yüksek hesaplanan Aylık Bağlama Oranı dolayısıyla, kendileriyle aynı seviyedeki 2008 öncesi kanuna tabi memur emeklilerinden daha düşük emekli maaşı alacakları hesaba katılmakta mıdır? Memurlar için daha uzun süreler çalışmalarına karşılık daha düşük seviyelerde bir emeklilik maaşı anlamına gelecek bu hesaplamanın yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
2. Mevcut durumda çalışan neredeyse her iki memurdan birinin tabi olduğu 5510 sayılı Kanun ile 2033 itibariyle emekliye ayrıldıklarında alacakları maaşın hesaplanışı için güncelleme katsayısında milli gelirdeki artış payının 2008 öncesine göre ciddi şekilde düşürülmesinin emeklilik maaşlarına nasıl yansıtacağı öngörülmektedir?
3. 5434 sayılı Kanun'a tabi memurların emekli aylıkları statülerine göre belirlenmesine karşın 5510 sayılı Kanun'un getirdiği, bu kanuna tabi memurların emekli aylıklarının, statülerinden bağımsız olarak, prime esas kazançlarına göre belirleneceği hükmü ile özellikle 2023 yılında memur maaşlarında yapılan artışlar gibi seyyanen zamların etki etmeyeceği emekli aylıkları için nasıl bir telafi yöntemi düşünülmektedir?
4. En düşük ve en yüksek memur maaşlarında "ek ödeme," "tazminat," "katkı payı," gibi başlıklar altında yapılan ödemelerin dışında kalan, prime esas kazancın net tutarı nedir ve 2024 yılında yapılacak artışlarda prime esas kazançta yapılan zam oranı ne olacaktır?
5. Memurların emeklilik aylık ve ikramiyelerine etki etmeyecek ilave ödeme, en yüksek devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemesi esas kabul edilen işçilerin kıdem tazminatı ödemesinde hesaba katılacak mıdır? Doğrudan ve dolaylı olarak istihdamdaki herkesin emekli aylık ve tazminatlarında hak kaybı oluşması nasıl önlenecektir?
6. Kök maaştaki durumun etkilediği hak sahiplerinin (sigortalının veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü halinde, eş, çocuk, ana ve babasının) alacakları hangi ilkeye göre düzenlenmektedir?
7. En düşük emekli aylıklarına, Hazine tarafından karşılanması esasıyla yapılan artış karşısında diğer emekli aylıklarına yapılan zammın aradaki farkın kapanmasını getirmesi dolayısıyla ortaya çıkan adaletsizlik nasıl giderilecektir? Prime esas kazançta dayalı sistemin temeli olan prim miktarı ve prim gün sayısının fazlalığının emeklilik aylığında bir fark oluşturmamasının sistemde yaratacağı sorunlar için ne gibi çözümler planlanmaktadır?
8. BAĞ-KUR İhya işlemleri için başvuru süreçleri ve gereklilikler hakkında kapsamlı bir bilgilendirme yapılmakta mıdır? Sigortalılara yönelik bilgilendirme çalışmaları nelerdir?
9. BAĞ-KUR İhya başvuruları için belirlenen ödeme süreleri ne kadar sürelidir? Bu sürelerin yeterliliği konusunda herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
10. BAĞ-KUR İhya işlemleri sonucunda kaç sigortalı, dondurulmuş hizmet sürelerini yeniden aktif hale getirmiştir? Bu hususta son beş yıla ait istatistikler nelerdir?
11. BAĞ-KUR İhya işlemleri sırasında sigortalıların karşılaştıkları en sık rastlanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümü için Bakanlığınız tarafından alınan önlemler nelerdir?
12. BAĞ-KUR İhya işlemlerinin kolaylaştırılması ve daha geniş bir kesimin bu haktan yararlanabilmesi için Bakanlığınızca planlanan yeni düzenlemeler var mıdır?
13. BAĞ-KUR İhya işlemleri için ödenmesi gereken prim borçlarının hesaplanmasında kullanılan yöntemler nelerdir? Bu borçların faizsiz olarak hesaplanması hususunda herhangi bir değişiklik yapılması düşünülmekte midir?
14. BAĞ-KUR İhya işlemlerinden yararlanamayan sigortalılar için alternatif çözümler sunulmakta mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın çalışmaları nelerdir?

